

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Декември 2022

11(3)

Во третиот квартал од 2022, **БДП се зголеми за 2%** на годишна основа. Овој раст е остварен во услови на растечка неизвесност во економијата, односно забрзан раст на цените на храната и енергентите, како и значителен ризик од намалување на надворешната побарувачка. Особено погодена од овој контекст е **индустријата**, која во кварталот оствари пад од 1.7%, а само **преработувачката индустрија** пад од 2.9%, првенствено како резултат на ограничувањето на производството поради скапите енергенти. **Градежништвото**, исто така, продолжи да се намалува за 9.1%. Од друга страна, враќањето на претпандемските нивоа продолжи со солидна динамика од 9.1% раст кај **трговијата, транспортот и хотелиерството**. Сепак, ризикот од пад на надворешната побарувачка сè уште не е значајно материјализиран, бидејќи извозот и увозот ја задржаа својата динамика на раст од 17.8% и 19.4%, соодветно, додека неизвесноста позначајно се рефлектираше кај **брuto инвестициите** кои бележат побавен раст од претходно (9%). **Приватната потрошувачка** забележа невообичаено висок раст од 5.4%, остварен во услови на пад на **реалната просечна плата** (од 5.3%), но поддржан од растот на минималната плата, пензиите и дознаките од странство (номинален раст од 29% на годишна основа).

Невработеноста во третиот квартал од 2022 понатамошно благо се намали, на 14.3% од претходните 14.5% (К2-2022). **Вработеноста** стагнира на 47.3%, па падот на невработеноста е остварен како резултат на пасивизација на населението на пазарот на трудот, што е неповолен тренд кој започна уште за време на пандемијата.

Во третиот квартал од 2022, **инфлацијата забрза на 17.2% на годишна основа**. Овој раст на цените и понатаму е доминантно движен од глобалните притисоци врз цените на примарните производи и енергијата, но пренесените ефекти врз пошироката потрошувачка кошничка и растот на личната потрошувачка го оправдуваат монетарното затегнување кое започна во вториот квартал и неопходно налагаат поголема внимателност и рестриктивност од страна на фискалната политика.

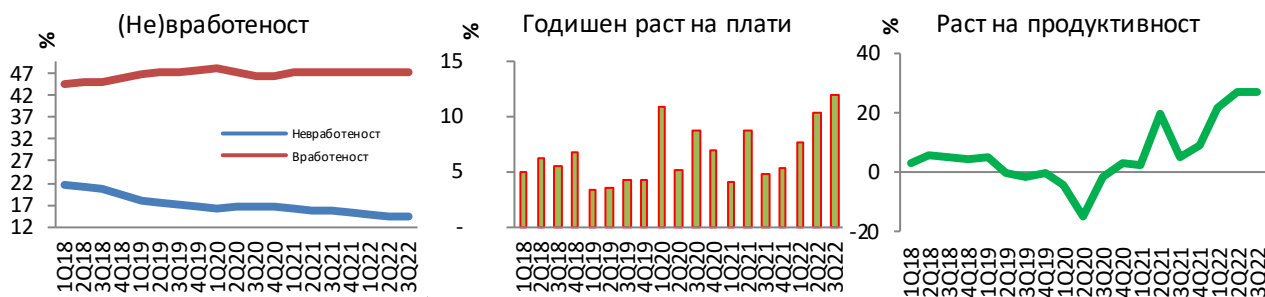
Неизвесноста во економијата останува растечка, додека ценовните притисоци се очекува постепено да ослабат. Оттука, Finance Think останува на проекцијата за раст на БДП во 2022 од 2.1%, додека нагорно ја ревидира проекцијата за стапката на инфлација на 13.9% (од претходните 12.2%). **Проекциите за 2023 година изнесуваат: раст на БДП од 2.4%, раст на цените од 8.9%, двете со нагласена неизвесност.**

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

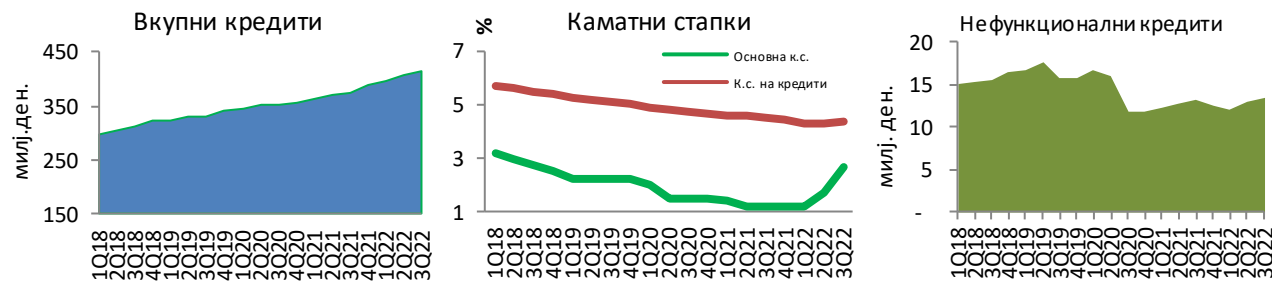
Годишен раст, %	1Q2022	2Q2022	3Q2022
БДП ЕУ 27	5.6	4.3	2.4
БДП Северна Македонија	2.2	4.0	2.0
Годишен раст, %	1Q2022	2Q2022	3Q2022
Вкупна инфлација	7.7	12.3	17.2
Базична инфлација	4.2	6.5	7.9

ПАЗАР НА ТРУД

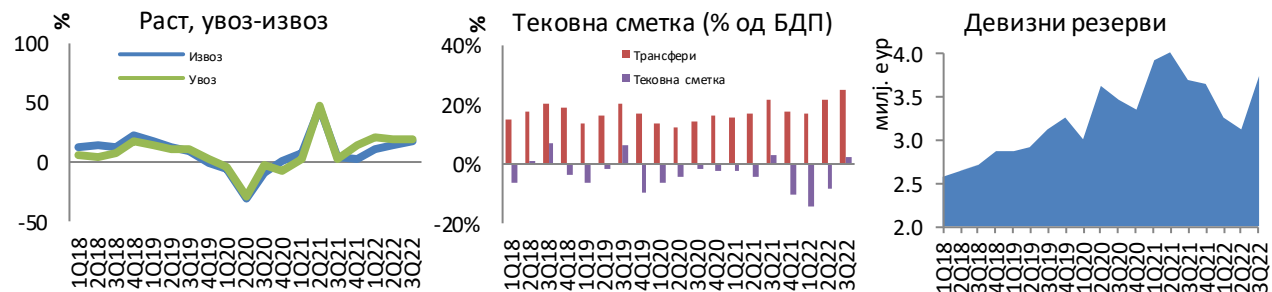
%	1Q2022	2Q2022	3Q2022
Стапка на активност (%)	55.3	55.3	55.2
Невработеност на млади (%)	34.8	30.8	32.6
Просечна нето плата (ден.)	30,300	31,600	32,079
Раст на продуктивност (%) *	21.8	26.8	27.1

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

Годишен раст	1Q2022	2Q2022	3Q2022
М2	5.7%	4.6%	5.4%
Депозити	3.5%	1.8%	3.4%
Кредити	11.9%	12.4%	12.6%
Девизни резерви	-16.9%	-22.7%	1.7%

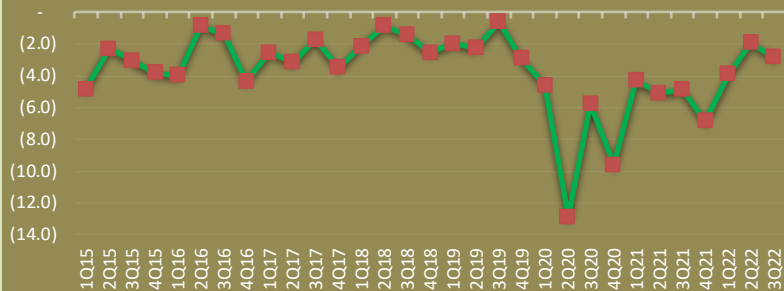
НАДВОРЕШНА СМЕТКА

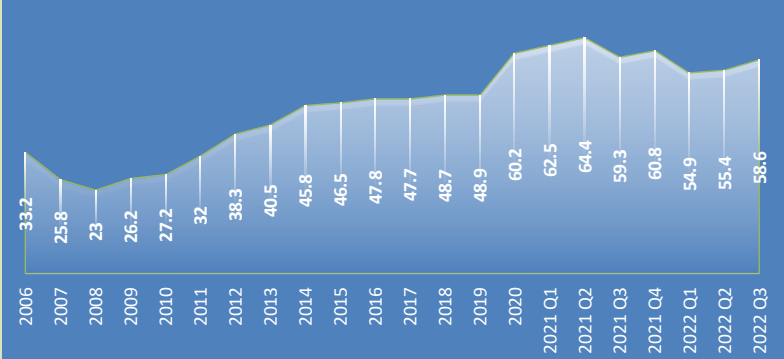
% од БДП	1Q2022	2Q2022	3Q2022
Трговско салдо	-24.6%	-23.9%	-16.9%
Приватни трансфери	16.7%	21.7%	24.9%
Тековна сметка	-14.1%	-8.0%	2.5%
Странски инвестиции	4.8%	5.4%	6.5%
Девизни кред. / вкупни кред.	29.9%	30.5%	32.2%

* Растот на продуктивноста во 2022 е под влијание на техничкото корегирање на бројот на вработени со цел усогласување со резултатите од пописот 2021.

Буџетски дефицит (% од БДП)

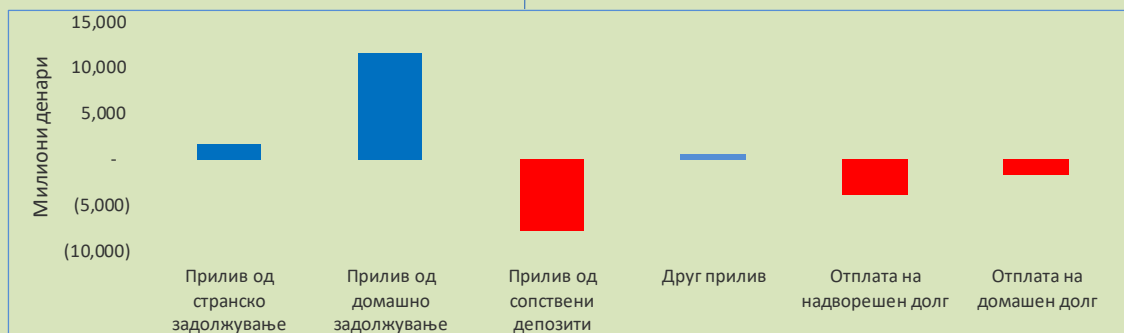
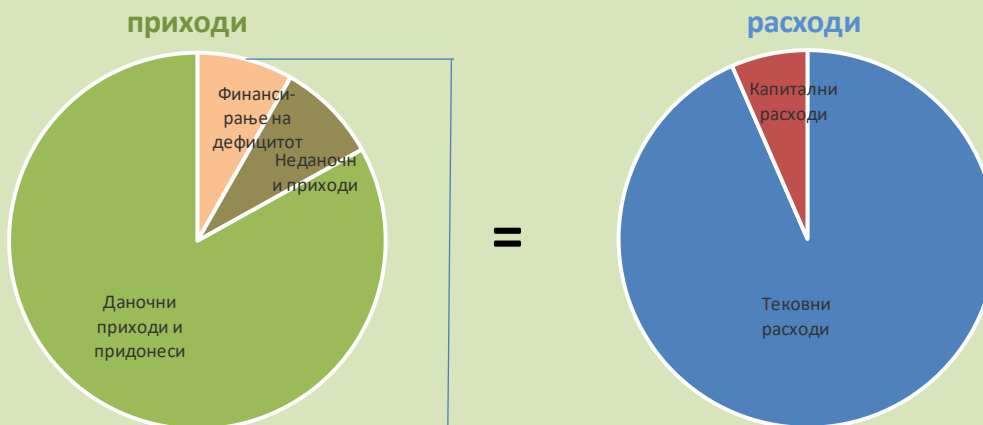
Јавен долг (% од БДП)

Структура на јавен долг

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

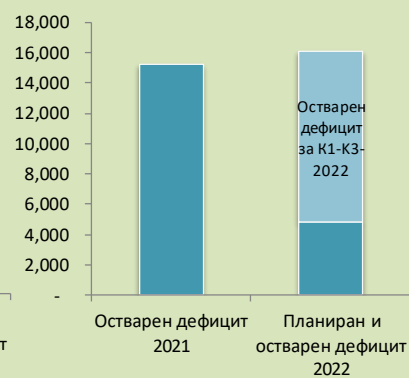
Во K1-K3-2022, буџетскиот дефицит изнесува 2.9% од БДП и е под годишната проекција.

Пензиски буџет

Во K1-K3-2022, пензискиот дефицит е натфрлен (79.6%).

Здравствен буџет

Во K1-K3-2022, здравствениот дефицит е потфрлен (70.2%).

Капитални расходи

Во K1-K3-2022, капиталните инвестиции се значајно потреализирани со 38.9%.

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1Q/22	1-2Q/22	1-3Q/22	1Q/22	1-2Q/22	1-3Q/22
Енергија	14.3	20.6	10.0	(5.3)	(5.3)	(5.5)
Интермедијарни производи, освен енергија	6.5	0.5	(4.9)	0.7	0.7	0.7
Капитални производи	0.9	2.1	6.9	4.2	3.3	4.0
Трајни производи за широка потрошувачка	37.9	23.7	21.5	5.1	3.8	2.4
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(1.8)	(1.8)	(1.0)	(7.3)	(6.4)	(5.8)
Производство на прехранбени производи	(7.8)	(7.5)	(8.2)	(1.4)	(2.1)	(2.7)
Производство на метали	(1.6)	(10.6)	(17.1)	(5.1)	(4.9)	(5.0)
Производство на облека	2.3	3.9	6.0	(12.2)	(10.7)	(9.2)
Производство на неметални минерални производи	(6.0)	(5.5)	(20.0)	1.5	1.3	0.4
Производство на тутунски производи	15.7	(12.8)	(28.1)	6.7	13.5	12.0
Производство на пијалаци	(16.6)	(12.9)	(6.8)	(0.6)	(1.1)	(2.1)
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	12.7	5.8	(1.0)	8.6	9.5	9.6
Производство на електрична опрема	1.7	5.3	9.0	4.7	4.8	5.2
Производство на фабрикувани метални производи	(36.3)	(25.8)	(17.6)	1.4	1.2	1.6
Вкупно	3.5	2.5	0.9	(2.1)	(1.9)	(1.5)

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Општински финансии и политики
- Зелена економија

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2022 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики
Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk